Trump en duurzaamheid

Beschrijving

Het beleid van Trump zorgt voor een versnelling van de verduurzaming. Uiteraard is deze stelling volledig contra-intuÃ¯tief. De regering Trump staat immers niet bekend als kampioen van groene beleidsmaatregelen. Maar een terugblik op zijn eerste termijn en een vooruitzicht naar zijn huidige beleid tonen een opvallende ontwikkeling: juist door tÃ©gen duurzaamheid te zijn, heeft Trump onbedoeld een tegenbeweging gestimuleerd die de groene innovatie versnelde. Deze stimulans komt op een moment dat de belangstelling voor duurzaamheid in de VS tanende is.

Bij een briefing voor een podcast die ook in de VS te beluisteren is, kreeg ik vooraf de instructie dat (volgens compliance) twee zaken controversieel waren. De eerste was de naam â??Trumpâ??, daarvoor moest ik gebruiken het alternatief de â??huidige Amerikaanse regering. De tweede was de term â??ESGâ?? waar vreemd genoeg â??duurzaamheidâ?? dan juist weer niet controversieel was. De reden is waarschijnlijk dat in de VS 18 staten anti-ESG-wetten hebben aangenomen, waardoor Amerikaanse ESG-activa tussen 2020 en 2022 bijna halveerden. Duurzaamheid mocht dan weer wel, â??whatâ??s in a nameâ???. Gevolg is wel dat de groei van ESG-vermogen sterk verschilt per regio. In Europa is de groei beperkt, ironisch genoeg vooral als gevolg van slechte wet- en regelgeving in het kader van de Europese Green Deal, maar dat is meteen ook de reden dat er geen krimp is, in verschillende opkomende markten wint ESG terrein.

Trumps eerste termijn

Toen Trump in 2017 aankondigde dat de VS zich zou terugtrekken uit het Klimaatakkoord van Parijs, vreesden milieuactivisten het ergste. Wat volgde was opmerkelijk. Lokale overheden, bedrijven en organisaties namen het heft in eigen handen. De â??We Are Still Inâ?•-coalitie, een alliantie van staten, steden en bedrijven die zich committeerden aan de Parijs-doelstellingen ondanks federale terugtrekking, groeide explosief.

Invloedrijke staten als CaliforniÃ« en New York verscherpten hun klimaatbeleid. Grote bedrijven als Apple, Google en Walmart versnelden hun transitie naar hernieuwbare energie, niet als reactie op overheidsbeleid, maar juist vanwege het ontbreken daarvan. Terwijl de federale regering regelgeving ontmantelde, creÃ«erden staten hun eigen ambitieuze klimaatdoelen. CaliforniÃ«â??s â??Clean Carâ?• standaarden werden door meerdere staten overgenomen, waardoor autofabrikanten de facto strengere emissienormen moesten volgen dan federaal vereist. Het resultaat: de uitstoot bleef dalen, ondanks â?? of misschien dankzij â?? Trumps deregulering.

In tweede termijn

Nu, in Trumps tweede termijn, zien we opnieuw hoe zijn beleid â?? dit keer op bijvoorbeeld handelsgebied â?? onbedoelde milieuvoordelen oplevert.

Ten eerste dwingt de herordening van de wereldhandel bedrijven hun toeleveringsketens fundamenteel te herzien. Steeds meer bedrijven kiezen voor een strategie om lokaal te produceren, dichtbij waar producten worden geconsumeerd. Transport is verantwoordelijk voor ongeveer 15 procent van de wereldwijde broeikasgasuitstoot. Minder overzeese transporten betekenen minder emissies.

Ten tweede kan Trumps besluit om de belastingvrijstelling voor goedkope Chinese importen af te schaffen, Amerikaâ??s verslaving aan fast fashion en wegwerpgoederen beteugelen. Hogere prijzen voor elektronica, apparaten en voertuigen zullen consumenten aanmoedigen de levensduur van hun huidige bezittingen te verlengen. De groenste auto is immers niet een nieuwe elektrische auto, maar degene die je niet vervangt.

Ten derde kan de drang naar energieonafhankelijkheid, Trumpâ??s â??energy dominanceâ?•-beleid, onverwacht bijdragen aan de transitie naar hernieuwbare energie. Als de VS minder afhankelijk wil zijn van andere landen, waarom dan niet investeren in energiebronnen die niet geÃ¯mporteerd hoeven worden en eindeloos beschikbaar zijn? Wind- en zonne-energie passen perfect in dit plaatje. Deze herinterpretatie van energieonafhankelijkheid biedt kansen voor hernieuwbare energiebronnen die van nature onuitputtelijk zijn op eigen bodem.

Tegenreacties zorgen voor creatieve oplossingen

De les van Trumps presidentschap is dat tegenstand creativiteit stimuleert. Juist doordat duurzaamheid geen prioriteit was op federaal niveau, ontstond er een machtige coalitie van lokale overheden, bedrijven en burgers die het voortouw namen. Iets vergelijkbaars zien we ook bij de boycot van producten die niet aan China mogen worden verkocht â?? de Chinezen worden ook creatief. Zonder die boycot waarschijnlijk geen DeepSeek en zonder die boycot ook geen Chinese 5 nanometer chips.

Dit fenomeen van â??innovatie door beperkingâ?• is niet uniek voor klimaatbeleid. In de geschiedenis zien we vaker dat beperkingen leiden tot innovatieve doorbraken. De oliecrisis van de jaren â??70 leidde tot de ontwikkeling van zuinigere autoâ??s. De strenge Californische emissiestandaarden hebben decennialang mondiale auto-innovatie aangejaagd.

Milieuactivisten zouden er goed aan doen om deze dynamiek te omarmen. In plaats van te treuren om een gebrek aan federaal beleid of zich vast te plakken aan de weg of een of ander kunstwerk, kunnen ze de tegenbeweging versterken door creatieve oplossingen. Ze kunnen bedrijven en lokale overheden aanmoedigen om ambitieuzer te zijn dan wat federaal wordt vereist. Ze kunnen consumenten helpen begrijpen hoe Trumps tarieven juist een kans bieden om duurzamere consumptiepatronen te ontwikkelen.

De meeste milieuactivisten zien Trump als een tegenstander. Maar misschien is het tijd voor een andere benadering. In plaats van direct tegen zijn beleid te vechten, kunnen ze de onbedoelde positieve effecten ervan benutten en versterken. Dit vereist een strategische heroriÃ«ntatie: van protest naar opportunistisch pragmatisme.

De regering Trump is niet tegen schone energie of elektrische voertuigen. Ze is vÃ³Ã³r energiedominantie en economische concurrentie. Milieuadvocaten kunnen hierop inspelen door te laten zien hoe hernieuwbare energie bijdraagt aan Amerikaanse energieonafhankelijkheid en economische vitaliteit.

In een tijdperk waarin politieke polarisatie dieper wordt, biedt deze benadering een kans om bruggen te bouwen. Door duurzaamheid te framen als een kwestie van nationale veiligheid, economische onafhankelijkheid en innovatie, kan het onderwerp ook uit de links-rechts tegenstelling worden getild. Dit kan leiden tot onverwachte allianties tussen traditioneel tegengestelde groepen die gemeenschappelijke belangen vinden in duurzaamheid, zij het om verschillende redenen.

Conclusie

De paradox van Trumps presidentschap laat zien dat vooruitgang soms van de meest onverwachte hoek komt. Het illustreert hoe politieke tegenstellingen kunnen leiden tot veerkracht en innovatie. Wellicht is de belangrijkste les dat duurzaamheidsvooruitgang niet alleen afhankelijk is van overheidsbeleid, maar van een complex ecosysteem van actoren die reageren op zowel stimulansen als tegenstand.

In deze dynamiek schuilt hoop: zelfs wanneer centraal beleid ontbreekt of tegenwerkt, kan maatschappelijke vastberadenheid alsnog â?? en soms zelfs versneld â?? tot de gewenste uitkomsten

leiden. Misschien is dit dan de ultieme les in veerkracht die we kunnen trekken uit deze onverwachte relatie tussen Trump en duurzaamheid.

Han Dieperink, Chief Investment Officer

Disclaimer

Abonneer op deze nieuwsbrief via www.aureus.eu/nieuwsbrief